

**12.10.2021 Hiilipörssi Oy:n asiantuntijalausunto Eduskunnan hallintovaliokunnan kuulemiseen
Hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi rahankeräyslain 1 §:n muuttamisesta.**

Risto Sulkava, FT, hallituksen puheenjohtaja, Hiilipörssi Oy (risto.sulkava@hiiliporssi.fi).

Hiilipörssi Oy tuottaa yrityksille suunnattuja lisäisiä vapaaehtoisia päästökompensaatioita soita ennallistamalla. Aiemmin Hiilipörssi toimi yksityisten henkilöiden lahjoitusvaroilla osana Suomen luonnonsuojeluliiton ilmastonsuojelutyötä, eli rahankeräyslain alaisena toimintana. Lainsäädännölliset epäselvyydet olivat yksi syy Hiilipörssin toimintamallin muutokselle.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi rahankeräyslakia siten, että lain soveltamisalasäännökseen lisättäisiin uusi kohta, jossa niin sanottu vapaaehtoinen päästökompensaatio rajattaisiin rahankeräyslain soveltamisalan ulkopuolelle.

Hiilipörssi Oy kannattaa hallituksen esityksen toteuttamista rahankeräyslain 1 §:n muuttamisesta.

Perustelut

Vapaaehtoisessa päästökompensaatiossa soita ennallistamalla, kompensaation ostajan varoin konkreettisesti palkataan paikallinen kaivinkoneyrittäjä tukkimaan ojitetun suon ojat. Näin voidaan pysäyttää ojituksen aiheuttama hiilipäästö. Samalla vähennetään vesistöpäästöjä ja lisätään luonnon monimuotoisuutta sekä alueen virkistyskäyttöarvoja. Toiminta perustuu maanomistajan haluun palauttaa marjasuonsa ja toisaalta yritysten väliseen sopimukseen kompensaation toteuttamisesta. Toiminta on konkreettista, tutkimustietoon perustuvaa ja selkeästi vastikkeellista liiketoimintaa.

Vapaaehtoisten päästökompensaatioiden markkina on globaali, mutta Suomessa oikeustilan epävarmuus ja toisaalta valtion tekemä päästövähennysten kaksoislaskenta, ovat ongelmia hidastaneet vapaaehtoiseen päästökompensaatiotoimintaan liittyvää kehitystä ja palvelumuotoilua.

State of the Voluntary Carbon Markets (2019) raportin mukaan vuonna 2018 päästövähennyksiä tehtiin vapaaehtoisilla markkinoilla yhteensä 98,4 miljoona hiilidioksidiekvivalenttitonnia ja markkinoiden arvo oli 295,7 miljoonaa dollaria. Markkinan arvioidaan kasvavan voimakkaasti. Esitetyllä rahankeräyslain muutoksella olisi myönteisiä vaikutuksia vapaaehtoisten päästökompensaatiomarkkinoiden laajenemiseen Suomessa ja myönteinen vaikutus erityisesti vapaaehtoisen päästökompensaatioiden kasvavan markkinan kohdentumiseen kotimaahan. Nyt suuri osa vapaaehtoisista päästökompensaatioista kohdentuu ulkomaisiin kohteisiin. Suomella on kuitenkin poikkeuksellisen paljon potentiaalisia kompensaatioiden tuottamiskohteita. Selkeyttämällä vapaaehtoinen kompensaatiomarkkina ja poistamalla kaksoislaskentaongelma, voidaan kääntää kompensaatiomaksujen suunta Suomeen. Tällä olisi merkittävää taloudellista hyötyä etenkin syrjäseutujen elinvoimaan, mutta markkinoiden kasvaessa myös kansantalouteen.

Esityksellä on myönteisiä ympäristövaikutuksia, kun oletetaan, että vapaaehtoisen päästökompensaatiomarkkinoiden syntyminen ei vaikuta kielteisesti Suomen toimiin kansallisten päästöjen vähentämiseksi. Vapaaehtoisen päästökompensaation tulee toimia lisäisenä toimenpiteenä, ei korvata päästöjen vähentämistä. On tärkeää, että Suomessa ratkaistaan tämän hallituksen esityksen hyväksymisen jälkeen myös kaksoislaskennan ongelma siten, että kompensaatiohankkeista saatavat ilmastohyödyt voidaan erottaa Suomen valtion kansainvälisten ilmastovelvoitteiden täyttämisestä.